

menii a săli alte sentimente, cele
 zile nu incolțesc și per. Singurul
 care putea avea înfruntare asu-
TRara Curtea episcopască din
 istorul superioritatea sa,
 Cu c umilit, în jos tiran, acea-
 semnate și psihologică a felului ace-
 următoare: Dar acest mijloc

Pe un r tocmai dînsul zicea: „cul
 Pe 1/2 an, pîrască-mă“ știindu-se atât
 Pe 1/4 an stit de patronul său
 Pe o lună piscopul Mețianu.
 a fost cauză comună

Pentru lic ori național, care să
 Pe un an în contra sa pe protopo-
 Hamsea. Fără aptitudinii inte-
 NUPum e, dela dl Hamsea nimic
 să puceadă, ear dacă vre-o
 pot fi ab nu puceada dela dînsul,
 care dînsul să-i deie spriginul?
 care de vîră, asta i-o dicta poate
 pînă de vîră, să vîngere. Atîta însă nu
 pagine. e și căci multe acțiuni se

Domnii foarte bine și fără
 a grăbi cu nis era oare să le
 pentru deplinească și să se
 însul s'au putut

Abonari răspunsul.
 mandate poștali cu exemple. So-
 timp, ca de lectură în Lipova
 termină ai veche instituțiune-
 Este în elul acesta, din pa-
 anții, ca ad e ei era: Dl Voicu
 nate cât se p. Vre, ori ereditare a
 gibil. Domne nu impoartă. Socie-
 rugați a lip levărat că număra nu-
 adresa tipări, dar' nici asta nu era
 li-s'a trimțez; cel mai mare necaz
 până acum dacă din întemplantare toți
 veniau deodată, nu aveau
 ză, nu erau scaune. S'a
 „Ti dată dorința, ca să se

„Societatea“ să se facă o
 e culturală, să se emită ape-
 public și după-ce tocmai se îm-
 25 de ani dela înființarea
 se sbeze un jubileu aniver-
 frucea mișcării era David P.
 Ioar Tuducescu, Dr. Aurel Ha-
 rigori Marienescu, Aurel Sa-
 comertant, cari aleseră de
 te Dr. Aurel Halic, care
 i ca terabile jertfe bănești
 o te. Atîta însă a fost
 za voiau să-l facă ceva

- 1.) „Vinoare, un fel de „ober-
 „...“ erau zădarnice, dl
 în ambițiune, se nă-
- 2.) „Lupietăți și ani întregi
- 3.) „JudInchiptuit de impru-

- 4.) „Libertate
- 5.) „Principii (CI.
- 6.) „Caractere i profesor i

- 7.) „Răsboiul an, du mein Vergnügen,
- 8.) „Din psinn, du meine Lust,
 kumpfsinn mehr
- 9.) „Vier gnügen;
 Stumpfssinn mehr
- 10.) „sime Lust!
- 11.) „Cînteo studentesc.
- 12.) „C și ear polemici! Nesfârșite
- 13.) „F e onorabililor noștri colabo-
- 14.) Instlemici. La „Gazeta Transil-
 ci. La „Tribuna“ polemici.
- 15.) „Ida „Tribuna“... Confratele a-
 e căți va ani încoace numai
- 16.) He Restul e consacrat negotului,
 opioaselor voci de presă asu-
 lilor mai mult sau mai puțin
 scătianu. Dar și din cele două
 niale, una e ocupată de pole-

nești casul, iubiți cetitori, că n'as fi
 unu dintre d-voastre. Fiind odată
 oria d-voastre, nu-i așa, că n'as
 teate să cetesc ziarele în mod gratuit,
 ca ori-ce Român ce se respectă, ar

dentă și păcătoasă în contra societății
 de lectură. A trebuit să-l aleagă din
 nou președinte, ca să-l împace cu
 societatea pe care în tot locul o hui-
 duia. Astăzi e dînsul președinte; ce
 credeți, pentru-ca să facă ceva? nu;
 pentru-ca altul nu poate, nu-i ertat
 să fie.

Al doilea exemplu. Comitetul cen-
 tral al Asociațiunii îl trimite acte,
 cu recercarea, ca să înființeze un des-
 părțemēt cu sediul Lipova pentru
 părțile Șiria, Murăș și Radna.

Lupta în comitat.

După-ce în ședința de Luni a
 congregațiunii comitatului Arad a vor-
 bit dl Veliciu, a luat cuvîntul dl Dr.
 St. C. Pop, care eată în ce chip a
 combătut propunerea comisiei perma-
 nente.

Dl Dr. Stefan C. Pop în scurt re-
 sumat a spus următoarele:

Legea aceasta despre naționalități nu
 este o lege, ca bună oară legi despre re-
 gali și alcool, pe cari D voastră sunteți
 chemați să le desbateți în acest loc, ci este
 o lege fundamentală, pe care s'a clădit consti-
 tuția statului ungar. Cine se atinge de legea
 aceasta, atacă principiile statului; ear prin
 curentul pornit de Sécui și spriginut de
 D Voastre. — aceasta se comite. După de-
 sastrele din 1848 și regimul absolutistic,
 stărîndu se pentru începerea unei vieți
 constituționale, prin mesagiul de tron în Dieta
 din 1861 s'au zis următoarele: „Pe temelul
 egalității de drept voim a ne desvolia și a
 ne asigura o viață constituțională; voim ca,
 pentru deplina exercitare a tuturor drep-
 turilor civile, — nici naționalitatea, nici con-
 fesivitatea să nu formeze o deosebire între
 cetățenii patriei, și voim, ca postulatele
 compatrioților noștri de altă naționalitate, în-
 tru-cât acelea sunt executabile fără dis-
 membrarea statului și fără jertfrea indepen-
 denței și libertății statului: să fie garantate
 prin lege.“

În comisia exmisă pentru colaborarea
 legii, oamenii au fost conduși de principii
 cardinale de drept și de echitate față de
 majoritatea populațiunii țerii.

Adevărat, că legea aceasta dela crea-
 rea ei până astăzi nici odată n'a fost pusă
 în praxă, ci s'au folosit toate mijloacele
 pentru a o eluda și în mod necinstit, suc-
 cesive, prin legi și ordinațiuni ea totdeauna
 a fost făcută ilusorie.

bui să-mi achit mai întăiu abonamentul.
 Ear, cetind ziare procurate pe bănișorii mei
 cei scumpi, le-aș ceti desigur cu mai mult
 interes, nu de alt-ceva, dar cel puțin cu
 scopul egoist de-a controla, dacă merită sau
 nu banii ce i-am dat pentru ele.

Situația mea de cetitor abonat ar fi
 destul de critică în fața imensității acestui
 material polemic. De sigur m'as vedea silit
 să chibzuiesc, ce e de făcut: să renunț la
 ziarele aceste, sau să mă esecut cetind pole-
 micidele în lipsă de altă lectură. Și mi se
 pare că m'as hotărî pentru cazul din urmă.

La început îmi va părea un supliciu
 să le cetesc. Obicinuindu-mă spoi, supliciu
 se va prefice în deliciu. Știți de ce? Fiind-
 că, precum foarte ușor m'as convinge, tot
 ce este mai certat cu gramatica românească,
 tot ce este mai înt rtochat ca logică, tot
 ce e mai plat și mai searbăd ca spirit, tot
 ce e mai sărac ca ideie, se concentrează
 în aceste polemici. Și e imposibil ca toate
 aceste să nu distreze. Și în musică, dar
 mai ales în literatura decadentă, adeseori
 armoniile se produc prin contraste și biza-
 rerii. Un fel pe literatură decadentă sunt
 și polemicidele aceste, — adevărat, mai mult
 decadente, decât literatură...

Cetind polemicidele noastre pare-că mai
 trăești odată anii copilăriei, când vre-o bu-
 nică te cicălea cu următoarele cuvinte:
 — „Știi povestea cu cocoșu roșu?“
 — „Știi!“

Legile despre învățămîntul în școalele
 medii au introdus cu forța limba maghiară
 în toate școalele naționalităților, în dauna
 instrucțiunii și în detrimentul limbii noastre;
 ne-au oprit de-a ne înființa noi înșine și
 din averea proprie asemenea școale, ba au
 închis chiar și din acelea, cari existau deja.
 Astfel s'a întemplant de pildă la frații Slo-
 vaci, căror li-s'au închis gimnaziul și li s'au
 confiscat fonduri adunate de ei înșiși din
 propria lor avere națională.

Tot astfel legea caraghioasă din 1891,
 articolul XXV. §. 8 contrabandeașă limba
 maghiară chiar și între mititeii de 3 ani,
 batjocurînd cele mai elementare legi ale
 pedagogiei.

Mai revoltătoare e legea despre curțile
 cu jurați. Conform §-ului 4 al acestei legi,
 jurat al curții poate să fie numai cel-ce știe
 ceti și scrie urgveste, scoși fiind astfel
 și din această instituțiune cetățenii nema-
 ghiari în majoritatea lor covârșitoare.

De lege, D-Voastre nimic n'ați abro-
 gat, pentru-că v'a fost „piece de resistance“
 înaintea străintății. — Și dacă noi totuși ținem
 la această lege e: 1.) nu pentru-că v'am
 învidia posturile distinse în viața publică,
 din cari și nouă ni-s'ar cuveni în raportul
 nostru numeric, ci pentru că prin ea se dă
 o garanție oare-care și limbii noastre și se
 împune statului datoria, de-a îngrijii, ca și
 noi să ne avem școalele noastre, institutele
 noastre mai înalte de învățămînt; ear 2.)
 pentru că, după-cum spune cronicarul, noi
 mai mult ne iubim limba decât viața. Și
 când atacați integritatea limbii noastre, noi;
 dela opinie până la vîlădică, fie Românul
 de ori-ce colorit politic ar fi, — cu toții stăm
 umăr la umăr întru apărarea ei și în noi toți
 aflați atunei dejmani de moarte; 3.) Ținem
 la legea aceasta și pentru motivul, că ea
 este sancționată de Majestatea Sa și în-
 cepend dela Sfântul Ștefan, care a zis:
*Regnum minus nationis uniusque lingue,
 imbecile et fragile.* — pînă în ziua de astăzi
 nu sa'a aflat rege al țerii, care să fi luat
 pe buzele sale utopia ridicolă de „egy égas
 magyar nemzeti állameszme“, ci însași glo-
 riosul nostru Domnitor în timpur de grele
 încercări pentru monarchie, totdeauna se
 adresează către „popoarele sale iubite“.

Și noi avem încrederea, că Dînsul
 nici odată nu-și va părăsi popoarele sale.
 Căci cunoscut e doar' înaintea tuturor ca-
 petelor încoronate „Bill of the rights“ (legea
 despre datorițele domnitorului) din consti-
 tuția engleză, în urma căreia regii Engli-
 terei țin să respecte legile statului.

Întru cât îi privește pe nefericiții Sécui,
 pentru ei nu avem decât compătimire. Știm
 foarte bine, că nu poporul a compus, nu în

— „Ea n'am nis știu... ci știi povestea
 cu cocoșu roșu!“

— „Știi povestea!“

— „Eu n'am zis știu povestea“... etc.

Sau, ca să fac o comparație și mai
 elocventă, polemicidele aceste îmi reamintesc
 o altă scenă frecventă din viața copilărească,
 anume certurile cu copiii vecinilor. Ele se
 petrec cam în modul următor:

A.: „Măi, tu ești un mincinos!“

B.: „Ba tu!“

A.: „Ba tu, ba tu!“

B.: „Ba tu, ba tu, ba tu!“...

Și așa până la infinit cu acest „ba
 tu“, fle-care copil vîrînd să aibă cuvîntul
 din urmă. Deosebirea numai e, că în pole-
 micidele bărbăților de astăzi fle-care „ba tu“
 al copiilor de odinioară represintă o coloană
 de tipar și cel ce a publicat mai multe colo-
 ane și a îngrămădit mai multe sute de
 cuvinte, crede de sigur, că a espus mai
 esact — faimoasa poveste cu cocoșul roșu...

Cîteva casuri mai celebre din anul
 răposat.

N'o să uit în viața mea strașnica luptă
 dintre Sălișteni și Tilișcani A fost o încă-
 erare inversunată ca la Königgrätz. Și pe
 de oparte și pe alta un regiment de — iscă-
 lituri. Au curs șiroaie de — cerneală. Ambii
 combatanți s'au ținut foarte brav. Dar, dacă

capul lui s'a zămislit această bătălie
 vînisti; pentru-că acest biet popor se
 dacă n'ar fi de pildă România, el ar
 să moară de foame, pentru-că o parte
 el trăește în România, ear' altă part
 susține din ceea-ce li-se trimite
 mînis.

Vorbirea dlui Dr. Popu a fost
 cu aplauze și cu ovații entusiaste din
 tea publicului românesc.

După această vorbire, primită
 mare entusiasm de Români, a lu-
 cuvîntul dl Dr. I. Suciu. Resuma
 vorbirii dlui Suciu îl vom da în
 mărul viitor.

Proselitismul în Banat

Primum următoarele cu ruga
 să le publicăm:

Onorate domnule Redactor! Ceti
 Nrul 2 al „Tribunei Poporului“ din
 cele scrise sub titlul proselitism prin
 topresbiteratul gr. or. al tractului B-
 loan Pepa, îmi permit a Vă ruga se
 voști a da loc în coloanele foaiet ce
 giat și acestul răspuns al meu, cu
 mă simt dator, nu atât protopresbi
 gr. or. Ioan Pepa căruia i-am spus
 rul cu alta ocaziune când oficios a
 provocat de dînsul, — cât mai mult
 cului cetitor care a devenit cu
 cauză.

Subscrisul sunt preot gr. cat. ap
 de șase ani în comuna Liget, dar în
 restimp nici eu și cu atât mai puțin
 stritatea Sa episcopului Lugosului și
 nicul gr. cat. al cărui nume poate d.
 care va temere de ocamdată le retac
 topresbiterul Ioan Pepa, nu am au
 numele comunei Dragșina, dar că e
 alt preot gr. cat. să fi fost când-va i
 muna Dragșina cu intențiunea a fac
 vertit cu atât mai puțin poate dove
 topresbiterul gr. or. Ioan Pepa, și
 dînsul, publice vine a declara, că i-
 apucături și promisiuni goale am
 nit pactnicul locuitori a l comunei D
 făcându l a 'și părăsi legea lor str
 mosască și a primi legea unită ori în dialect
 topresb. Ioan Pepa și a preoților săi
 legea nemțească.

Judece onoratul public cetitor înc
 pot fi adevărate învinuirile ce mi le face
 protopresbiterul gr. or. Ioan Pepa, conside
 rînd, că în comuna Dragșina, care num
 nu o casă ori un suflet ci apr oape 95 de
 case, oare locuitorii celor 85 de case cari
 au trecut la unire cum sau put it lăsa a fi
 ademeniți prin promisiunile unor oamen
 l r necunoscuți, ca dînsul să-și pără-
 sească legea pe care din feței a lor se vede
 că cu credință și zel o au, mărturisit de
 300 de ani ori mai multe sute de ani de-
 când există comuna lor.

mă veți lua de scurt să vă spun și motivul
 acestei memorabile lupte, n'as știți ce să vă p
 răspund, deși am urmărit-o cu cea mai mare
 încordare. Am văzut numai atât, că vor să m
 deslege problema: „Cine-i Arghir?“ Într'a-te
 devăr, mare treabă, să știți „cine-i Arghir“...

Un cas recent este acela dela Oradea-p
 mare. Am cetit o sumedenie de declarații
 și contra-declarații. Invitări și contra-invitări la
 Concerte și contra-concerte. Majoritate și
 minoritate. În fond nimic. Îscălituri însă cufe
 diumul... Ne pare bine de cunostință! Darta
 am dori, ca numele tinerilor noștri să nu le
 cunoaștem numai din asemenea turultoase
 declarații...

Clujenii se împodobesc și ei cu peneca
 de-aceste. Cerurile lor au pornit din „ca-
 sină“. Și c a în casină s'a jucat mult
 cărți, era n-ural, ca ei să se priceapă bine în
 la declarații și contra-declarații. „Contra“, as
 „re-contra“, „sub-contra“, „hirsch-contra“,
 puteau Clujenii să-si intituleze foarte bine
 declarații lor. Adevărat, în timpul din
 urmă polemicele Clujenilor au luat un ca-
 racter n- clasic. Dl Vajda-Voevod s'a a
 pucat să descurce chestia fondului școalei
 de fetiș cu ajutorul lui „Faust“ și al lui
 „Wallestein“...

și șe mai departe.

Înit dintre cetitori vor rde de celeb-
 rele olemici. Iși vor petrece cu ele. Do-
 resc să le fie de bine! Alții înse ne vor

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe semestrul prim la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . Cor. 30.—
Pe 1/2 an . . . . . 10.—
Pe 1/4 an . . . . . 5.—
Pe o lună . . . . . 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de sî, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunt pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

A apărut

Calendarul pe anul 1901
în editura Tipografiei Diecesane
(Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

literatură,
istorie,
afaceri bisericești,
parte economică,
tîrgurile,
povești de tot felul
și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Intre acestea: portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș. —

Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfințit Episcopi Popea și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și înconostasul bisericii!), Reședința episcopoească de vară din Arad-Gaiu.

— Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va pute pune în ramă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai sărac să și-l poată procura.

Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

Gutori Földes Kelemen

Farmacie în Arad.

Crema Margareta.

Crema-Margit cea mai bună pentru obraz, întinerește și înfrumusețează fața în scurtă vreme.

Crema-Margit este singurul mijloc în contra pișturilor, a petelor de ficat și în contra erupțiilor de piele.

Crema-Margit este singurul remediu în contra îngririi și a roșii pielii, precum și contra arsurilor de soare.

Crema-Margit cu efectul ei miraculos este, că unsă pielea, se absoarbe îndată; eată de ce în 3—4 zile pielea care a fost plină cu piștură și pete de ficat, se face albă ca albastrul.

Crema-Margit este absolut nevinovată, deoarece ce nu e unsuroasă, ci este fină, și se absoarbe iute. Fața nu capătă strălucire ca de altă cremă și de aceea se poate folosi și ziua.

Crema-Margit un flacon mare 2 coroane, unul mic 1 coroană.

Pudră-Margareta albă, roșă și crême 1 coroană și 20 filleri.

Săpun-Margareta o cutie 70 filleri.

Pasta pentru dinți Margareta o cutie 1 coroană.

Numai atunci este curată, când fie-care cutie poartă numele farmacistului aradan Gutori Földes Kelemen.

225 2—5 **Păziți-vă de contrafacere.**

Flacoane goale nu se umplu în alte farmacii cu crema Margareta.

Magazinul central este la Gutori Földes Kelemen, farmacist, Arad, Deák Ferenc-utca 12. Telefon 111.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fler
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2,50
7.) „Războiul pentru neatarnare“ de George Coșbuc.	—	1,20
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3,60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1,60
12.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1,50
14.) Instrucțiuni populare populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1,20
15.) „Ioan Botezătorul, tragedie în 5 acte și un preludiu tradusă de H. Chendi și C. Sandu după Hermann Sudermann	—	2.—
16.) Henrie Iba „Ziua Invierei“ Epilog dramatic în 3 acte traducere de H. Chendi și C. Sandu	—	1.—

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 filleri spese postale.